

різних країнах світу, у тому числі у Росії, найбільш відомі: Airbus Group, Boeing, MasterCard, McDonald's, Microsoft, Pepsi.

Від санкцій постраждав цілий ряд Російських компаній: Volga Resources Group, ГАО "Черноморнефтегаз", ОАО "Банк "Россия", ОАО "Газпромбанк", ОАО "Сбербанк России", ООО "Авиа Групп" та інші менш впливові, не враховуючи загальний рівень падіння економіки у країні.

Але від цього протистояння страждає не лише Росія, але й більшість країн світу – Росія ввела власні санкції:

- заборона в'їзду до Росії ряду політичних діячів світу;
- продовольче ембарго;
- підвищення цін та скорочення обсягу експорту газу та нафти.

Загалом можна сказати, що світова економіка страждає та буде все більше страждати від економічної конфронтації Росія та ЄС/США. Тому найкращим виходом з ситуації буде мирне вирішення конфлікту.

Варто зазначити, що довготривалість та невирішеність «Українського питання» послаблює позиції багатьох світових політиків. На зміну Бараку Обамі прийшов Трамп, а прогнозовані результати виборів у Франції та Німеччині також свідчать про незадоволеність громадян політикою своїх керівників.

Список використаної літератури:

1. Лапшин С. Політологія. Бібліографічний покажчик. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів денної та заочної форм навчання / С. Лапшин. – Вінниця: ВДПУ, 2010. – 48 с.

2. Лапшин С. Політологія Навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей (доповнено) / Ред.Струкевич О.К., Конотопенко О.П., Лапшин С.А. – Вінниця: Нілан-ЛТД, 2016 р. – 403 с.

3. Шепелев И., Морозов С. Анализ санкций против России, определение возможного их влияния на развитие отечественного оборонно-промышленного комплекса и промышленности в целом / И. Шепелев, С. Морозов // Экономика, управление и инвестиции. – 2014. – № 2 (4)

4. Пронин А. О правовой природе санкций ЕС в отношении РФ /А. Пронин // Историческая и социально-образовательная мысль. – 2014. – № 2 (24). – с. 33-36.

Муль І., Поляруш І.

ВИБОРЧА СИСТЕМА В США ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ 2016 РОКУ

Стаття присвячена висвітленню сутності виборчої системи в США, яка є не тільки важливою формою безпосередньої участі громадян в здійсненні державної влади, а також конституційним актом обрання представників народу до органів державної влади.

У статті розглядається інформація з приводу президентських виборів у США 2016 року.

Ключові слова: виборча система, виборче право, «праймеріз», передвиборна кампанія, президентські вибори.

Актуальність теми статті визначається зростаючою увагою до особливостей виборчої системи США.

Мета даної статті: дослідження виборчої системи Сполучених Штатів Америки, а також характеристика виборів у США 2016 року.

Виборча система – неодмінний елемент сучасної цивілізації, елемент будь-якої демократії, яка взагалі не може існувати без повноважного представництва, яке забезпечує реальну участь населення в управлінні справами суспільства і держави.

Виборчу систему досліджували такі вітчизняні та зарубіжні науковці як Ю. Шведа, Т. Шаповал. Особливостями виборчого права та виборчої системи США займалися Л. Берлявський, І. Борисов.

Процедура обрання президента США досить складна і заплутана. Це обумовлено тим, що виборча система США не є централізованою, в зв'язку з чим в країні відсутнє єдине законодавство з регулювання порядку проведення виборів, в тому числі і голови держави.

Зокрема, порядок і процедура обрання президента США регулюються численними актами, прийнятими як на федеральному рівні, так і на рівні штатів. На федеральному рівні – це Конституція США і багато численні акти і закони. Найбільш значущими з них є Закон про федеральні виборчі кампанії 1972 року, Закон про виборчі права 1965 року, Закон про громадянські права 1964 року, Закон про державну реєстрацію виборців 1993 року і т. д. [2, с.30].

Слід відразу зауважити, що організація виборів в Америці значно відрізняється від звичної нам в Україні.

Вибори президента Сполучених Штатів проходять раз на чотири роки і здійснюються на трьох рівнях: федеральному, на рівні окремих штатів і на місцях.

Крім того, під час виборів у США кандидат, який одержав на виборах більше голосів, ніж його суперники, отримує "до своєї скарбнички" усі голоси цього штату.

Переможцем виборів президента США не обов'язково стане кандидат, який набере найбільшу кількість голосів загалом по країні. Справа у тому, що американці не голосують за президента напряму. Насправді вони голосують за членів колегії виборців, які обирають президента, виходячи з результатів виборів у тому чи іншому штаті. Загалом колегія виборців нараховує 538 осіб і порядок її роботи чітко визначений Конституцією США. Кожен штат має різну кількість представників у колегії виборців, яка є пропорційною до кількості населення цього штату. У разі перемоги кандидат забирає усі голоси цього штату. Лише два штати – Небраска і Мейн є винятком з цього правила. Вони розподіляють голоси членів своїх виборців відповідно до результатів всенародного голосування. Для того, щоб стати президентом треба набрати 270 з 538 голосів.

Професор університету Джорджа Вашингтона Денніс Джонсон зазначає: «Коли ти думаєш про стратегію виборів, найважливіше пам'ятати про число

270. Це те число, що забезпечить перемогу. 270 є тією магічною цифрою, яку прагне отримати кандидат» [5].

На перший погляд ця система може здатися запутаною. Однак, на думку її розробників, суть системи у тому, щоб гарантувати усім штатам рівне представництво і запобігти приходу до влади диктатора.

Важлива особливість президентських виборів в США полягає в тому, що за конституцією американський президент є одночасно і главою уряду. Виходить, що одна з гілок влади вибирається загальнонародним голосуванням, що дає їй особливий мандат на правління і незалежність в її діяльності від інших гілок влади. На цій підставі будується американська система «стримувань і противаг», коли виконавча і законодавча влади незалежні один від одного. Незалежність цих властей підкреслюється ще і в тому відношенні, що за конституцією президент не може розпускати парламент, не може оголошувати дострокові вибори в парламент.

Американська система обрання президента викликає палкі дебати щодо її демократичності, однак професор Джонсон каже, що кожного разу розмови щодо її ліквідації і переходу до прямого голосування закінчуються безрезультатно, оскільки система влаштовує обидві партії.

Президентські вибори у США 2016 року відбулися у вівторок 8 листопада, і стали 58-ми виборами президента США. Виборці обрали президентських виборників, які, своєю чергою, обирали нового президента і віце-президента США через колегію виборників. Дональд Трамп отримав більше необхідних 270 голосів колегії.

Трамп здобув перемогу у штаті Вісконсін, набравши 48,7% голосів, а його конкурентка від демократів Гіллари Клінтон – 46,1%, але за принципом "переможець забирає все" республіканець отримав всі 10 голосів виборників цього штату.

Таким чином, Трамп загалом набрав 276 голосів виборників і здобув перемогу на виборах президента США [3].

Серія президентських праймеріз і кокусів відбулася в період з лютого по червень 2016 в шаховому порядку серед 50 штатів, в окрузі Колумбія і на територіях США. Цей процес відомий як непрямі вибори, коли виборці голосують за делегата на з'їзд політичної партії, який потім, у свою чергу, обирає кандидата в президенти від своєї партії.

Бізнесмен і телеперсона Дональд Трамп став кандидатом у президенти від Республіканської партії 19 липня 2016 року, після перемоги над сенатором від Техасу Тедом Крузом, губернатором Огайо Джоном Кейсіком, сенатором від Флориди Марко Рубіо і кількома іншими кандидатами на республіканських праймеріз.

Колишня державний секретар і сенатор від Нью-Йорку Гіллари Клінтон стала кандидатом у президенти від Демократичної партії 26 липня 2016 року, після перемоги над сенатором від Вермонту Берні Сандерсом. Клінтон — перша жінка-кандидат у президенти, висунута великою політичною партією.

Найбільшу роль у передвиборній кампанії США в галузі діяльності ЗМІ завжди відіграють дебати між кандидатами, що традиційно влаштовуються та транслюються загальнонаціональними мовниками Штатів у передвиборний період. 2016 рік теж не став винятком, і тому в прямий ефір американського телебачення вийшло три випуски дебатів між Гіллари Клінтон та Дональдом Трампом, останній з яких навіть побив рейтинговий рекорд по кількості телеглядачів за останні 40 років, яких було близько 81 мільйона.

Перші дебати які відбулися 27 вересня 2016 року були наповнені взаємними звинуваченнями кандидатів. Суперечки виникали навколо багатьох питань, зокрема: гарантії мінімальної заробітної плати, податків, кібератак, відносин з Російською Федерацією та ін.

Другі дебати кандидатів в Президенти розпочалися 10 жовтня 2016 року в Сент-Луїсі в Вашингтонському університеті. Ці дебати були особливі бо кандидати відповідали на запитання як присутніх у залі так і користувачів інтернету.

Інформаційна агенція «iPress» так описує третій раунд дебатів, що завершився 20 жовтня – кандидати у Президенти посперечалися, зокрема, про право на носіння зброї, права жінок та сексуальних меншин, конфлікт у Сирії та стосунки з Президентом Росії Володимиром Путіним. Крім того, кандидати в Президенти під час третього раунду теледебатів обговорили питання: абортів, національного боргу, системи охорони здоров'я і соціальної допомоги, імміграції, економіки та Верховного суду. Дебати почалися стримано, але згодом переросли у запеклу суперечку. Були присутні взаємні звинувачення по всіх питаннях, особливо навколо другої поправки Конституції США, в якій йдеться про право вільного володіння зброєю. Гіллари Клінтон, продовжуючи політику Президента Обама, хотіла ввести суворіший контроль за власниками зброї на відміну від Трампа, який відстоював право вільного володіння зброєю без будь-яких обмежень. Також кандидати обговорили позицію навколо війни у Сирії. Трамп звинуватив опонента у тому, що вона винна у появі Ісламської держави.

Стосовно впливу на виборчий процес інтернету, то варто сказати, що найсильнішим ударом по рейтингу Клінтон стали публікації організації WikiLeaks, що оприлюднила десять частин листування глави передвиборного штабу кандидата в президенти США від Демократичної партії Джона Подести з Гіллари Клінтон. У цілому WikiLeaks оприлюднила понад 15 тисяч електронних листів.

Найголовнішим з цього листування було те, що Клінтон у них вказала про два напрямки політики: ту, про яку вона говорить народу, і ту – якою вона буде займатись насправді [1].

Американські вибори - це захопливе багатосерійне шоу, де на шанси його учасника на перемогу впливає не лише його платформа, харизма, стратегія чи розмір виборчого фонду, а і суто випадкові моменти, які походять саме з телевізійно-розважальної складової цього процесу: невдала відповідь на дебатах, непродумана реакція на крик із зали під час зустрічі з виборцями.

Незважаючи на те, що опитування громадської думки в США вже протягом багатьох років показують бажання більшості американців перейти до прямих загальнонародних виборів президента, Конгрес стабільно провалює всі спроби змінити двоступеневу систему. Хтось із конгресменів впевнений, що відсутність єдиного для всіх штатів законодавства зміцнює федералізм, тобто децентралізацію влади; хтось переконаний, що нерівність «ваги» голосів виборців не дозволяє домінувати у виборчому процесі великих містах; а хтось вважає, що така система змушує кандидатів більше прислухатися до думки різних меншин, які можуть надати йому вирішальну підтримку в тих штатах, які «вагаються».

Список використаної літератури:

1. Вибори Президента США 2016: теорія і практика. Режим доступу: <http://www.ukrpolitic.com/?p=14046>.
2. Быкова Е.А. Президент Соединенных Штатов Америки: особенности избрания / Е.А. Быкова // Общество и право. –2013. – № 2. – С.29-31.
3. Дональд Трамп переміг на виборах президента США. Режим доступу: <http://www.eurointegration.com.ua/news/2016/11/9/7057156/>.
4. Георгізова І.Л. Виборча система США: переваги та недоліки. Режим доступу: <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/853/1/ВИБОРЧА%20СИСТЕМА%20В%20США.pdf>.
5. Вибори у США: кокуси, праймеріз та інші тонкощі. Режим доступу: http://www.bbc.com/ukrainian/politics/2016/02/160202_usa_election_explainer_yg.
6. Лапшин С. А. Політологія. Навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей (доповнено) Ред.Струкевич О.К., Конотопенко О.П., Лапшин С.А. – Вінниця: Нілан-ЛТД, 2016 р. – 403 с.